

Xaricdə yaşayan soydaşlarımız azərbaycançılıq ideologiyası ətrafında sıx birləşiblər

Bu, Azərbaycan xalqının milli birliyinin və həmrəyliyinin daha da güclənməsinə xidmət edir

Nardar Bayramlı

Hər bir dövlətin gücü, qüdrəti müxtəlif amillərlə şərtlənir ki, burada ideoloji əsaslar müstəsna əhəmiyyət daşıyır. Bu baxımdan, vahid milli məfkurə olan azərbaycançılıq ideologiyasının dövlətçiliyimizin əsaslarının qorunması və gücləndirilməsi kontekstində əhəmiyyətini xüsusi vurğulamaq gərəkdir. Bu məqamda xatırlatmaq yerinə düşər ki, 1993-cü ilin iyununda xalqın təkidlə tələbi ilə hakimiyyətə qayıdan Ümummilli Liderimiz Heydər Əliyev Azərbaycan dövlətinin müstəqilliyinin qorunmasını, xalqımızın vahid məfkurə ətrafında sıx birləşməsinə təmin etdi. Bununla yanaşı, azərbaycançılıq ideologiyası milli birliyimizin formalaşdırılmasında təməl prinsipə çevrildi. Ulu Öndər Heydər Əliyevin yaratdığı bu milli ideoloji konsepsiya o dövrdə kövrək, yeni əldə olunmuş müstəqilliyimizin qorunmasında mühüm amil olmaqla yanaşı, xaricdə yaşayan həmyerlilərimizin də milli dövlətçiliyin inkişafındakı yerini və rolunu müəyyənləşdirdi. Bu ideoloji xəttin 2003-cü ildən etibarən Prezident İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam və inkişaf etdirilməsi isə milli birliyimizin daha da möhkəmlənməsinə öz töhfəsini verdi.

Yeri gəlmişkən, 2020-ci ildə işğal altındakı torpaqlarımızın azad edilməsi uğrunda aparılan Vətən müharibəsi fonunda müşahidə olunan reallıqlar bu dediklərimizi bir daha təsdiqləyir. Ötən il sentyabrın 27-dən başlayan 44 günlük Vətən müharibəsi zamanı Azərbaycan xalqı bir yumruğa çevrilərək bütün sferalarda düşməne qarşı mübarizədə böyük əzm nümayiş etdirdi. Bu fəaliyyətə özünəməxsus töhfələr verən xaricdə yaşayan azərbaycanlıların apardıqları mübarizə isə bu kontekstdə mühüm əhəmiyyətə malikdir.

Təbii ki, xaricdə yaşayan soydaşlarımızın vahid milli məfkurə ətrafında birləşməsində dövlətimizin diaspor siyasəti də mühüm əhəmiyyət kəsb edir. **“Diaspor təşkilatlarının fəaliyyəti daim diqqət mərkəzindədir. Bu gün mən diaspor təşkilatlarının gələcək fəaliyyəti ilə bağlı bəzi fikirlərimi bildirmək istəyirəm. İlk növbədə, əlbəttə, biz istəyirik ki, dünyada yaşayan azərbaycanlılar öz tarixi Vətənləri ilə əlaqələri heç vaxt kəsməsinlər. Daim əlaqədə olsunlar, Azərbaycan ilə bağlı olsunlar. Beləliklə, onlar özlərini daha da rahat hiss edəcəklər. Belə olan halda Azərbaycan dövləti onlara daha da böyük dəstək verə biləcək”** söyləməklə xarici ölkələrdə məskunlaşan soydaşlarımızı vahid ideya ətrafında daha sıx birləşməyə çağıran Prezident İlham Əliyev dünya azərbaycanlılarına müraciətində də bildirib ki, qəlbi həmişə doğma yurda sevgi hissi ilə döyünən bütün soydaşlarımızın milli-mənəvi dəyərlərə bağlılığı və Azərbaycanla əlaqələrin daha da möhkəmləndirilməsi daim ölkəmizin diqqət mərkəzindədir: **“Ümummilli Lider Heydər Əliyevin irəli sürdüyü azərbaycançılıq məfkurəsinə əsaslanan ardıcıl tədbirlər xaricdə yaşayan həmvətənlərimizin daha sıx birliyinin təşəkkül tapmasına təkan vermiş, ölkəmizin dünya dövlətləri ilə qarşılıqlı faydalı münasibətlərinin inkişafında diaspor təşkilatlarının rolunu xeyli gücləndirmişdir”**.

Prezident İlham Əliyev onu da qeyd edib ki, sayı milyonlarla ölçülən xaricdə yaşayan azərbaycanlılar yaşadıkları ölkələrin vətəndaşları kimi böyük mövqelərə nail olur, yaşadıkları ölkələrin ictimai, siyasi, iqtisadi həyatında daha da fəal rol oynayırlar.

Bu siyasət **“Müstəqil Azərbaycan dövlətinin əsas ideyası azərbaycançılıqdır. Hər bir azərbaycanlı öz milli mənsubiyyətinə görə qürur hissi keçirməlidir və biz azərbaycançılığı - Azərbaycan dilini, mədəniyyətini, milli-mənəvi dəyərlərini, adət-ənənələrini yaşatmalıyıq”** söyləyən və milli təfəkkürün formalaşmasında azərbaycançılıq ideyalarının möhkəmlənməsini birlik və həmrəyliyimiz üçün başlıca amil hesab edən Ulu Öndər Heydər Əliyevin tövsiyələrinin həyatda təşəkkül tapmasının ifadəsidir.

Bu məqamda qeyd etmək yerinə düşər ki, Ulu Öndər Heydər Əliyevin 16 dekabr 1991-ci ildə Naxçıvan MR Ali Məclisinin Sədri kimi təşəbbüsü ilə 31 dekabrın Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Günü kimi qeyd olunması barədəki qərarın qəbulu birlik və həmrəyliyimizin formalaşmasında müstəsna əhəmiyyət daşıdı. Ümummilli Lider Heydər Əliyev 9 noyabr 2001-ci ildə Dünya Azərbaycanlılarının I Qurultayındakı çıxışında vurğulayırdı ki, azərbaycançılıq xalqımızın çox böyük əzab-əziyyətlər bahasına nail olduğu tarixi sərvətdir. Milli dövlət ideologiyası kimi azərbaycançılıq bu gün hər vətəndaşın qarşısında dəqiq ifadəsini tapmış ideya kimi dayanır. **“Biz istəyirik ki, müxtəlif ölkələrdə yaşayan azərbaycanlılar həmin ölkələrin vətəndaşı kimi yaşasınlar. Ancaq heç vaxt öz milli köklərini, milli mənsubiyyətlərini itirməsinlər. Bizim hamımızı birləşdirən milli mənsubiyyətimizdir, tarixi köklərimizdir, milli-mənəvi dəyərlərimizdir, milli mədəniyyətimizdir - ədəbiyyatımız, incəsənətimiz, musiqimiz, şeirlərimiz, mahnılarımızdır, xalqımıza mənsub olan adət-ənənəmizdir”**, - deyər Ulu Öndərimiz söyləyib.

Yeri gəlmişkən, Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsinin yaradılmasında, sonrakı illərdə keçirilən dünya azərbaycanlılarının qurultaylarının, Bakıda təşkil olunan Türk Dövlət və Cəmiyyətlərinin XI Dostluq, Qardaşlıq və Əməkdaşlıq Qurultayının, Türkdilli ölkələrin dövlət başçılarının Zirvə görüşlərinin, Dünya

Azərbaycanlıları Əlaqələndirmə Şurasının, Dünya Azərbaycan və Türk Diaspor təşkilatları rəhbərlərinin Forumlarının təşkilində də məqsəd diaspor fəaliyyətini gücləndirmək, erməni təbliğatına qarşı mübarizədə eyni ideologiya ətrafında sıx birləşmək olub ki, bunun da əsasında məhz milli ideoloji məfkurə olan azərbaycançılıq dayanır.

Bu proseslər fonunda xaricdə yaşayan soydaşlarımızın digər xalqların icma və təşkilatları ilə əlaqələrinin möhkəmlənməsi də olduqca əhəmiyyətlidir. Dövlətimizin xarici siyasətində əsas istiqamətlərdən olan Azərbaycan həqiqətlərinin, Xocalı faciəsi dəhşətlərinin beynəlxalq ictimaiyyətə çatdırılması istiqamətində ötən illər ərzində kütləvi aksiyaların keçirilməsi də bu kontekstdə mühüm əhəmiyyətə malikdir. Paralel olaraq ölkəmizə rəğbət və hörmətlə yanaşan başqa millətlərin nümayəndələri, siyasətçilər, elm xadimləri, siyasi partiyaların təmsilçiləri tolerant Azərbaycanın siyasi, iqtisadi inkişafı proseslərində, multikulturalizm sahəsində qazanılan uğurların təbliğində iştirak edirlər.

Ən mühüm məsələlərdən biri budur ki, türk diasporu ilə birgə fəaliyyət göstərən, hər iki xalqın milli, siyasi, iqtisadi maraqlarının təminatına yönələn səylər erməni lobbisinin qərəzli siyasətinin, məkrli niyyətinin əsl məqsədini dünya ictimaiyyətinə çatdırır. Bu cür əməkdaşlıq, həmçinin Azərbaycanın ədalətli, beynəlxalq hüquqa əsaslanan siyasətinin dünya miqyasında dəstəklənməsinə daha böyük töhfələr verir. 44 günlük Vətən müharibəsində qazanılan şanlı qələbədə bu amilin də müəyyən rolu var. Bütövlükdə, təkcə Türk dünyasına deyil, beynəlxalq aləmdə baş verən proseslərə təsir imkanları artan Azərbaycan diasporunun güclənməsi, dost xalqlarla birgə fəaliyyəti dünyada mövqələrimizin möhkəmlənməsinə xidmət edir.

Xüsusi olaraq vurğulamaq gərəkdir ki, Azərbaycan xalqının milli bayramları, əlamətdar günlər, 20 Yanvar və Xocalı faciələri ilə əlaqədar dünyanın müxtəlif ölkələrində çoxsaylı insanların iştirakı ilə keçirilən aksiyalar göstərir ki, təşkilatlar arasında koordinasiya işlərini yerinə yetirən diasporumuz fəaliyyət göstərdikləri respublikalarda siyasi qüvvə kimi tanınırlar. Azərbaycan dövlətinin xarici ölkələrdə bir parçası, simvolu olan səfirlik, konsulluq və diplomatik nümayəndəlikləri ilə birgə çalışan diaspor təşkilatları ölkəmizin xarici siyasətinin dünyada dəstəklənməsində, təbliğində yaxından iştirak edirlər. Bir millət, iki dövlət olan Türkiyə-Azərbaycan diaspor təşkilatları gücləri birləşdirməklə, siyasi, iqtisadi məsələlərin müzakirəsində vahid mövqedən çıxış edirlər.

Ümumiyyətlə, müştərək tarixi, milli-mədəni kökləri eyni olan türkdilli xalqların mövqeyinin, birliyinin regional əməkdaşlıqdan da artıq səviyyədə, dünya birliyində vacib amilə çevrilməsi iqtisadi, siyasi əlaqələrin inkişafının göstəricisidir. İqtisadi sahədə eynilik təşkil edən maraqların siyasi müstəvidə də üst-üstə düşməsi hər iki dövlətin diplomatiyasında da özünü büruzə verir. Dağlıq Qarabağ münaqişəsi ilə əlaqədar indiyədək aparılmış danışıqlarda, Vətən müharibəsinin gedişində Türkiyənin məsələ ilə bağlı münasibətinin dəyişilməzliyi, beynəlxalq təşkilatlarda da “bir millət, iki dövlət” prinsipinə sadıqlıq göstərilməsi strateji önəm daşıyır. Ən vacib məqamlardan biri budur ki, münaqişənin Azərbaycanın ərazi bütövlüyü çərçivəsində həllinə alternativ görmədiyini qətiyyətlə bildirən, Azərbaycanın ədalətli mövqeyini müdafiə edən, problem həll olunmayınca Ermənistanla sərhədlərini açmayacağını bəyan edən rəsmi Ankara Vətən müharibəsinin gedişində ölkəmizə birmənalı olaraq qətiyyətli mənəvi və siyasi dəstək verdi. Bu dəstək Ermənistanın havadarlarına da ciddi mesaj oldu. Bu birlik, eyni zamanda, erməni lobbisinə, onların qərəzli bəyanatlarına cavab, azərbaycançılıq ideyasının təbliğinə xidmətdir. Prezident İlham Əliyevin vurğuladığı kimi, diasporumuzun güclənməsi o deməkdir ki, biz böyük xalqıq. Bu gün güclənən Azərbaycan bizim qürur mənbəyimizdir: **“Bizim xaricdə yaşayan böyük ailəmiz vardır. Bizim bir vətənimiz var - Azərbaycan! Bizim bir dilimiz var - Azərbaycan dili! Bir ümumxalq ideologiyamız var azərbaycançılıq məfkurəsi!”**

Bunlarla yanaşı, mədəniyyətlərarası dialoqun təşviqi və ümumbəşəri problemlərin həlli sahəsində də dövlətimizin ardıcıl və qətiyyətli mövqeyi beynəlxalq aləmdə rəğbət hissi ilə qarşılır. Bu sahədə də azərbaycançılıq ideologiyası ətrafında sıx birləşmiş diaspor təşkilatlarının koordinasiyalı fəaliyyətləri, birlik nümayiş etdirmələri ümumi mənafeyimizin güclənməsinə xidmət edir.